

vestit', lit. *dróbe* 'tela', rus *raz-drobiti* 'trencar, desgastar', *drobiti* 'capolar', 'esmicolar'; gr. *δρέπω* 'jo trenco, tallo, plomo', gr. (*ἀπο*)*δρῦπω* 'jo escorxo, esgratinyo'; en fi sanscr. *drāpiḥ* 'mantell, vestit' i tota la família estudiada a DRAP.

¿Quina de les dues teories que he imaginat per a explicar la *tr-* (i no *dr-*) del romànic *tripa* és la més certa?: rarsa de la inicial DR- en llatí, o bé alternança ja indoeuropea, de tipus «indoeuropeu popular».

Algú podria sentir-se incrèdul davant de la primera, a causa del caràcter general de la *tr-* de *tripa*, enfront de la DR- dels noms i apel·latius indoeuropeus. Potser tot es podria conciliar admetent que en la segona hi hagué el punt de partida veritable, amb duplicats ja indoeuropeus; que això aquí s'agreuja, a l'exemple de TRAPO i anàlegs al costat de DRAP, tendència bastant estesa en tants casos; i que, en fi, caient DRIPPA, en llatí vg., sota la influència del mot EXSTIRPARE > *estrep*ar, de sentit afí, en aquest cas el pas de DR- a TR-, en romànic es tornà general, i va consolidar-s'hi sense excepcions.

DERIV.: *Tripada*. *Tripaire*. En *tripal* i *tripalada* hi ha més de *piral* que de *tripa*. *Triper* [supra, S. XIV], i *triperia* [Belv., FebrCard.]. *Tripeta* [Belv.; Febr. Card.]; *tripetes*, entre altres llocs a l'Alt Pallars designa un embotit: «és el que en pobles de per avall en diuen *girella*» Tavascan, «se fan amb els menuts» Esterrí de Cardós (1934). *Tripó* 'els testicles de l'home i de les bèsties' Conca de Tremp, DAG.; l'escrot del marrà Boí (1973); «vientre grande» val. (Sanelo I, 135r2), 'herba blenera, cast. *gordolobo*', Serradell (*Sota Terra*, Cl. Munt. Tssa.), val. Ferrer Pastor (*Dicc. Rima*, 1956; Belv., FebrCard.); *tripó* de gat tort., mena de bolet («has de tindre bona ferramenta per a minjar-te'ls, pos peguen en durs --- són tot negres»), Vergés P. (*Espurnes* v, 38).

Tripot; *tripotatge*, han de ser manlleus del francès *tripot*, *tripoter*, *tripotage*. *Tripussat*; *entripussar*. *Triput* 'panxut' la gent dels pobles veïns ho diuen com a malnom ètnic als d'Almussafes (Sollana, 1962 etc.); a Gandesa *treput*, -uda 'fart, golafre' (JAmades, *Excursions* III, 191); e en relació amb la d'*estrep*ar (infra EXSTIRPARE). *Entripar*; *entripar*.

Estripar [Lacav.]: «viscerare, alicui intestina eximere», DTo. 1757; Belv. etc. Veg. supra, per a la complexa etimologia EXSTIRPARE × *tripa*, i per a *estrep*ar 'arrabassar mates', cf. vol. III, 779 (a ESTIRP). El sentit avui corrent en cat. central és 'esqueixar, fer un esquinç a la roba', àdhuc al paper, i també en aquest, com en els altres, queden rastres de la variant amb e, justificada per EXSTIRPARE: popularment a les comarques gironeses (Girona, Emp. etc.) es diu un *estré*p per un 'estrip a la roba' etc. [sovint oït a parents d'una comarca i l'altra, 1912, 1915 etc.]; el meu pare ho havia heretat així dels seus progenitors empordanesos, i encara ho escriví així alguna vegada en els dècenns 1900-10: «va veure per un *estrep* de les cortines del menjador els ulls badocs de Doña Flora, que la miraven de fit a fit» (autògraf 1 i 2 de *La Dona Lletja* que daten de 1902 i d'uns quinze anys després),

però imprimí *estrip* (III, ed. 1925, p. 170).

Del derivat en *-atge*, antic *estripatge*, ja n'hi ha testimoni en el S. XI —notem data tan arcaica—: «medietatem de *estrepagges* de calmis» en un doc. ross. de 1090, on Alart (*InuLC*) es pregunta si es tracta de «étriper cuirs»; més aviat, creuria jo que es tracta de CALM 'altiplanície' i d'estrep ar o esmatissar garriga. Veg. en aquell article la part dedicada a *estrepada* 'estirada, arrabassada violenta', que és també provençal modern: «li cavallot / selà, bridà, garní de flo(c), / endihon e fan d'*estrepado*» (Mistral, *Nerto* III, v. 158). Alhora hi ha, naturalment, contacte o superposició amb *estreb*ar d'ESTREP.

En cat. central *estrip*ar és 'esqueixar, esquinçar': «per haver-se'ls *estrip*ar les calces --»: text del B. de Maldà, a II, 1112b8, *Coll. B. V.*, 86.11, però poques ratlles més avall per la d'*estrip*ar *aviram*, *estr. un be*, amb el sentit de treure-li les tripes. De la pell humana: «tinc una verinada a les sangs, que Déu me valga, si no l'*estrip*o tot d'alt-a-baix», EmVilanova, *Obres* II, 30; XI, 247.

L'ús més divulgat és per als estrips de la roba: «Deixi's de que a taula són nou... Nou, filla, nou: que menjan per vint, y *estrip*an roba per una dotzena!», Noller (*Pap.*, 10); «l'Albert havia eixit de casa ab son pare per a vindre al ball, mes, essent al carrer, ha caygut y s'ha *estrip*at lo pantalon», id. (*Vilaniu*, 163). En fi la gent de muntanya i de mar, l'usa sovint aplicat a la nubositat: des de mar endins, «si s'*estrip*és la boira des d'aquí ja veuríem el Montseny» (StPolM, 1924) (Pirineus, 1926 ---). *Estri*p (no encara Lab., però ja seria corrent en el S. XIX: detalls semàntics en DBal. i DAG. etc.). *Estri*pes. *Estri*pada; *estrip*all; *estrip*ament; *estrep*anal; cpt. *estripa*-sacs; *estrip*atrujes.

1 L'aplicació a la roba és també campidanesa, i fr. *trippe de velours* «sorte d'étoffe», documentat el 1483; d'on es creu que es va pendre algun rar testimoni cast. (Covarrubias) i en particular aragonès: *tripe* com a tal en el DAut. «tela parecida al terciopelo» i sembla ser això 'flassada de llana', en el gloss. arag. de c. 1400. — 2 *The English Element in Welsh*, p. 84. Un *trippa* apareix en un text de c. 1400, però se n'ignora el significat. — 3 La s- és pròtesi freqüent en els vells francesismes del bretó: *sklas* < *glace*, *skléar* < *clair* etc. — 4 La grafia de la primera edició del REW (8703), *therb*, ja va ser canviada en *tarb* (sic) en la tercera ed. (8570a): malament per a la consonant (t no és θ), no tan malament per a la vocal, car la fatha, davant r, es pronuncia a i no pas e; però, per al conjunt, en definitiva, ara ha quedat pitjor que mai. — 5 Fins concedint que pogués existir una variant vocàlica *θirb, sense que n'hi hagi cap indici (Beaussier i Boqtor no vocalitzen, els altres hi posen a) notem que la pronúncia de tal forma equivaldria a *θerb/θerb per a una oïda romànica. — 6 «Cargan juntas a montones, / yo huyendo, y bofetones --- / Creo que diez mil *estrip*és en el vell estil pastoril de Sánchez de Badajoz (*Recopil.* I, 300); «un pescozón / muy sin causa le habéis dado / --- / GALFNDEZ: —Tratarme